

Билтен

Правног факултета

Универзитета у Источном Сарајеву

Број 12, септембар–децембар 2025.

ISSN 2831-0381

Научно-истраживачки рад

НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ ОДРЖАН НАЈВЕЋИ НАУЧНИ СКУП У ОБЛАСТИ ПРАВА У ЕВРОПИ

У суботу, 25. октобра 2025. године, на Правном факултету одржан је XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета, на општу тему „Право: узрок или посљедица“.

На скупу је учествовало 240 аутора и коаутора из 36 држава са пет континената (Русија, Грчка, Мађарска, Нигерија, Турска, Италија, Кипар, Малезија, Португалија, Оман, Румунија, Пољска, Вијетнам, Словачка, Бугарска, Низоземска, Шпанија, Уједињени Арапски Емирати, Швајцарска, Мексико, Молдавија, Перу, Алжир, Канада, Јужна Африка, Енглеска и Велс, Шри Ланка,

Киргистан, Норвешка, Грузија, Мароко, Србија, Хрватска, Црна Гора, Сјеверна Македонија, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине) који су саопштили 179 реферата на српском, руском, енглеском, италијанском, француском, арапском односно матерњим језицима учесника.

Према броју аутора, држава и континената из којих долазе, броју реферата, као и броју и значају суорганизатора, Научни скуп поводом Дана Правног факултета највећи је научни скуп у области права који је у овој години одржан на тлу ције-

БИЛТЕН
Правног факултета
Универзитета у Источном Сарајеву

Издавач

Правни факултет
Универзитета у Источном Сарајеву
Алексе Шантића 3, 71420 Пале
Тел. +387 57 226 609 | Факс +387 57 226 892
www.pravni.ues.rs.ba | dekanat@pravni.ues.rs.ba

За издавача

Проф. др Горан Марковић, декан

Уредник

Доц. др Ђорђе Мариловић

Припрема

Невена Пустивук, стручни сарадник

Приједлоге и питања у вези са Билтеном можете слати на електронску пошту bilten@pravni.ues.rs.ba.

Билтен се објављује три пута годишње.

ISSN 2831-0381

Садржај

Научно-истраживачки рад . . . 1

НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ ОДРЖАН НАЈВЕЋИ НАУЧНИ СКУП У ОБЛАСТИ ПРАВА У ЕВРОПИ 1

ОБЈАВЉЕН ЗБОРНИК РАДОВА „ПРАВО ИЗМЕЂУ ЗАШТИТЕ И ЗЛОУПОТРЕБЕ“ У ПЕТ ТОМОВА НА ПРЕКО 2500 СТРАНА 6

Међународна размјена и гостујући предавачи. 7

ДЕКАН МАРКОВИЋ У СТУДИЈСКОЈ ПОСЈЕТИ НР КИНИ 7

ПРОФЕСОР ТУЗОВ ПОСЈЕТИО ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ. 9

ПРОФЕСОР САМИР АЛИЧИЋ ПОСЈЕТИО УНИВЕРЗИТЕТ LA LAGUNA, ТЕНЕРИФЕ 9

ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРА ИЗ СЈЕВЕРНЕ МАКЕДОНИЈЕ. . . 10

ПРОФЕСОРИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ПОСЈЕТИЛИ ПОЛИЦИЈСКУ АКАДЕМИЈУ У СОФИЈИ 11

АКАДЕМСКА ПОСЈЕТА СЛОВАЧКОЈ У ОКВИРУ СЕЕРУС РАЗМЈЕНЕ. . . 11

ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРА САМИРА АЛИЧИЋА НА УНИВЕРЗИТЕТУ LA SAPIENZA. 12

ПРОФЕСОР ЛАЛЕ БОРАВИО НА ЛУДОВИКА УНИВЕРЗИТЕТУ У БУДИМПЕШТИ. 13

ПРОФ. ДР ЈАСМИНКА ХАСАНБЕГОВИЋ ОДРЖАЛА ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ 13

ПРОФ. ДР МИЛОШ ЗДРАВКОВИЋ ОДРЖАО ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ. 14

СТУДЕНТИ ИЗ МОСКВЕ БОРАВИЛИ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ. 16

ПРОФ. ДР АНДРЕА РОМЕО ОДРЖАО ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ. 16

ПРОФЕСОР ГОРАН МАРКОВИЋ ОДРЖАО СЕРИЈУ ПРЕДАВАЊА СТУДЕНТИМА ИЗ РУСИЈЕ. 18

Сарадња са другим институцијама. 18

У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ОДРЖАН ТРЕЋИ ПРОЈЕКТНИ САСТАНАК У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНОГ ПРОЈЕКТА PICTURES. 18

СТУДЕНТИ ПОСЈЕТИЛИ ТУЖИЛАШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ . . 20

ОДРЖАНА DACUM РАДИОНИЦА У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНОГ ПРОЈЕКТА RESIZE 20

ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРИМА ЕКОНОМСКЕ ШКОЛЕ У БИЈЕЉИНИ 21

Студентска пракса 22

СТУДЕНТСКА ПРАКСА У ПРОШЛОЈ АКАДЕМСКОЈ ГОДИНИ ПРОШИРЕНА И НА ПРАВОСУДНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ У ВЛАСЕНИЦИ И ФОЧИ. . . . 22

СТУДЕНТИМА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ДОДИЈЕЉЕНИ СЕРТИФИКАТИ РУТИПП-А. 24

Развој Универзитета и Факултета 26

СВЕЧАНИ ПОЧЕТАК НАСТАВЕ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ.....26

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ОБИЉЕЖИО КРСНУ СЛАВУ И ДАН ФАКУЛТЕТА ...28

ДЕЛЕГАЦИЈА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА НА ДЕКАНСКОМ САСТАНКУ У СОЛУНУ 31

СЕДАМ ПРАВОСУДНИХ ИНСТИТУЦИЈА И ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗАЈЕДНИЧКИ ОБИЉЕЖИЛИ ЕВРОПСКИ ДАН ПРАВДЕ.....32

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О САРАДЊИ СА КРИМИНАЛИСТИЧКО-ПОЛИЦИЈСКИМ УНИВЕРЗИТЕТОМ 34

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ТРОШКОВА ШКОЛАРИНЕ СА ГРАДОНАЧЕЛНИКОМ ИСТОЧНОГ САРАЈЕВА.....35

Ваннаставне активности ...36

УЧЕШЋЕ НА РАДИОНИЦИ ЗА СТУДЕНТЕ О КРИВИЧНО-ПРАВНОЈ ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ 36

ОДРЖАНА РАДИОНИЦА „НАСИЉЕ НАД ЖЕНАМА И ДЈЕВОЈЧИЦАМА ПОТПОМОГНУТО ТЕХНОЛОГИЈАМА“ 37

ПОБЈЕДА НАШЕГ СТУДЕНТА НА ТАКМИЧЕЊУ У БЕСЈЕДНИШТВУ У НОВОМ САДУ 38

ле Европе. Суорганизатори научног скупа су Европска организација за јавно право из Атине, Међународни савез правника из Москве и Институт за упоредно право из Београда.

Више од половине реферата саопштено је уживо у просторијама Правног факултета у Палама, а остатак је саопштен онлајн, путем Зум платформе. Рад се одвијао на планарном засједању на коме су угледни правници свјетског реномеа саопштили уводне реферате. Потом је улиједио рад на девет секција које су се упоредо одвијале уз рад уживо и онлајн. На крају, скуп је закључен уз захвалност свим учесницима и суорганизаторима са жељом за наставком сарадње у годинама пред нама.

Научни скуп који је одржан доказ је регионалног, европског али и свјетског угледа који има Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву. Повјерење које су Правном факултету указале међународне научноистраживачке организације и удружења својим суорганизаторством, као и истакнути правници свјетског угледа својим учешћем на скупу, показали су да је наш факул-

XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета

тет стасао у једну од најозбиљнијих и најугледнијих установа у области правне науке на цијелом простору југо-источне Европе али и шире.

Одржавање XIV Научног скупа поводом Дана Правног факултета подржао је Предсједник Републике Српске, Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, Српски члан Предсједништва БиХ, градоначелник Источног Сарајева, градоначелник Бијељине, Адвокатска комора Републике Српске, Нотарска комора Републике Српске, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске, начелници општина Пале, Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Калиновик, Рогатица, адвокат из Бијељине г. Горан Василић, нотар из Бијељине г. Игор Остојић, адвокат из Вишеграда Никола Андрић, те компанија Параграф лекс из Београда. Свима њима овим путем искрено захваљујемо.

„Право: узрок или посљедица“

ОБЈАВЉЕН ЗБОРНИК РАДОВА „ПРАВО ИЗМЕЂУ ЗАШТИТЕ И ЗЛОУПОТРЕБЕ“ У ПЕТ ТОМОВА НА ПРЕКО 2500 СТРАНА

Уочи овогодишњег скупа, Правни факултет објавио је Зборник радова „Право између заштите и злоупотребе“, који је резултат Научног скупа који је прошле године одржан поводом Дана Правног факултета. На прошлогодишњем скупу 240 аутора и коаутора из 26 држава са пет континената (Грчка, Русија, Индија, Кина, Италија, Мађарска, Мексико, Пољска, Португал, Шпанија, Перу, Нигерија, Бугарска, Румунија, Кипар, Грузија, Шведска, Малта, Словачка, Вијетнам, Албанија, Србија, Хрватска, Северна Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине), саопштили су 192 реферата на српском, руском, енглеском, италијанском, шпанском односно матерњим језицима учесника. Саорганизатори научног скупа били су Међународни савез правника (*International Union of Lawyers*), Европска организација за јавно право (*European Public Law Organization*), Институт за упоредно право, Институт за криминолошка и социолошка истраживања и Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу.

У зборнику је на преко 2500 страница у пет томова објављено 115 радова од 149 аутора и коаутора из 19

држава (Русија, Грчка, Индија, Италија, Мађарска, Мексико, Пољска, Португал, Шпанија, Румунија, Кипар, Словачка, Турска, Вијетнам, Србија, Хрватска, Северна Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине). Скоро половина радова објављена је на свјетским језицима (енглески, руски и италијански).

Научни скуп који се одржава поводом Дана Правног факултета категорисан је и класификован од стране Министарства за наукотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске као међународни научни скуп од посебног значаја прве категорије, што га чини једним од три најбоље класификована и категорисана научна скупа из свих научних области.

<https://www.pravni.ues.rs.ba/naucni-skup/75-Izdavastvo/zborniciradova-sa-naucnih-skupova/17485-xiii-naucni-skup-povodom-dana-pravnog-fakulteta-pravo-izmedu-zastite-i-zloupotrebe>

Међународна размјена и гостујући предавачи

ДЕКАН МАРКОВИЋ У СТУДИЈСКОЈ ПОСЈЕТИ НР КИНИ

Декан Правног факултета проф. др Горан Марковић реализовао је студијски боравак у Народној Републици Кини. На позив уредника часописа *International Critical Thought*, са којим сарађује, и *World Marxist Review*, у чијој редакцији се налази, учествовао је у Шангају на међународној научној конференцији на тему „Мултиполарност и кинеска модернизација“, коју је организовао Шангајски универзитет за финансије и економију (SUFЕ), у сарадњи са Свјетском асоцијацијом за политичку економију (WАРЕ). Осим учешћа у раду конференције у својству референта, проф. Марковић је дао интервју за *International Financial Times* и имао разговоре са представницима SUFE и Факултета за марксизам истог универзитета.

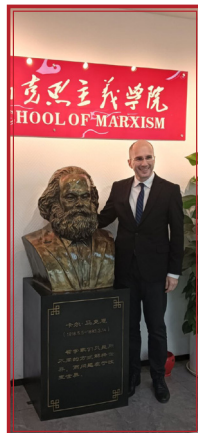

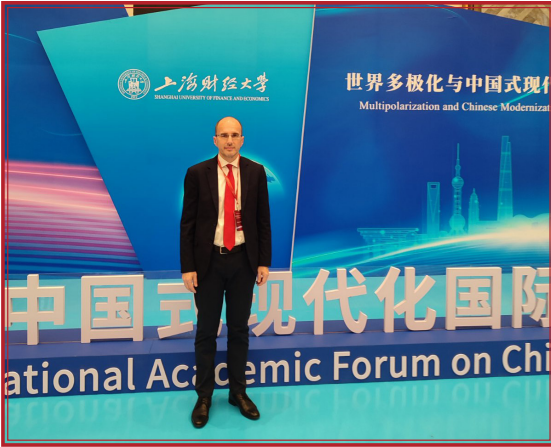

Поред тога, декан Марковић разговарао је са представницима Шангајског другог политехничког универзитета (SSPU) и руководством Факултета за марксизам истог универзитета.

Током посјете Универзитету у Сијану, декан Марковић је разговарао са представницима овог универзитета и његових факултета (Правног факултета и Факултета за марксизам), а на универзитетима у Пекингу (*Tsinghua* и *Central Normal University*) са представницима ова два универзитета и правних факултета и факултета за марксизам у њиховом саставу. На универзитетима у Сијану (*Northwestern University*) и Пекингу организована су три округла стола, на којима су говорили професори кинеских и свјетских универзитета, међу којима и проф. Марковић.

Декан Марковић је учествовао у овим разговорима као представник нашег универзитета и факултета, с циљем стварања услова да наш универзитет потпише споразуме са поменутим кинеским универзитетима. На тај начин, створиле би се формалне претпоставке за сарадњу нашег факултета са правним факултетима поменутих универзитета. Представници кинеских универзитета и факултета изразили су спремност за сарадњу са нашим универзитетом и факултетом у више области: размјена наставника и студената, гостујућа предавања уживо и онлајн, учешће на научним конференцијама, организовање заједничких научних конференција, објављивање радова у научним часописима, заједнички научно-истраживачки пројекти. Сарадња у области научно-истраживачког рада и размјена наставника и студената истакнути су као приоритети у сарадњи, за шта постоје добре

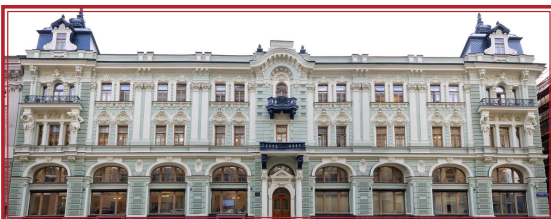

Декан Марковић у студијској посјети НР Кини

претпоставке. Универзитети у Кини окренути су сарадњи са универзитетима широм свијета, а одлично су кадровски и материјално опремљени, за шта основу представља изразити економски напредак Кине и њен научно-технолошки и сваки други успон као свјетске силе. Стога, очекујемо потписивање споразума и конкретизацију договора у најскорије време.

ПРОФЕСОР ТУЗОВ ПОСЈЕТИО ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Професор Данил Тузов, са Руског факултета за приватно право, посјетио је Правни факултет. Са њим су разговарали проф. др Марко Гутаљ, проректор за међународну сарадњу Универзитета у Источном Сарајеву, и проф. др Горан Марковић, декан Правног факултета, а сусрет је орга-

низован посредовањем нашег професора др Самира Аличића, који дуго сарађује са проф. Тузовом. На састанку су размијењена искуства о организацији наставе и научно-истраживачког рада, те договорено да ће професор Тузов иницирати закључивање споразума два факултета.

Први облик сарадње биће учешће у раду нашег научног скупа, у чијем раду је професор Тузов и досад учествовао, развијање других облика научно-истраживачке сарадње (скупови и пројекти), размјена наставника и студената, у првом реду организовање гостујућих предавања.

Руски факултет за приватно право је елитни факултет, који школује, у првом реду, студенте другог и трећег циклуса, образујући тако правнике који имају значајну улогу у раду владиних органа који припремају законе који се усвајају у Руској Федерацији. Факултет се развио из Истраживачког центра приватног права, који су установили кључни писци руског Грађанског законика.

ПРОФЕСОР САМИР АЛИЧИЋ ПОСЈЕТИО УНИВЕРЗИТЕТ LA LAGUNA, ТЕНЕРИФЕ

Проф. др Самир Аличић боравио је у периоду од 16. до 21. септембра 2025. године на Универзитету Ла Лагуна (*Universidad de La Laguna*).

Проф. др Самир Аличић на Универзитету Ла Лагуна

Професор Аличић је одржао серију предавања на теме из римског и упоредног права, са посебним акцентом на сличности и разлике између грађанског права у Шпанији и у земљама бивше Југославије, и на институте правичне цијене и *laesio enormis* у упоредноправној перспективи. Такође, било је ријечи о могућим облицима сарадње између наше двије институције.

Универзитет *La Laguna* са сједиштем у граду Сан Кристобал де ла Лагуна на острву Тенерифе је најстарији и најбоље рангирани универзитет на Канарским острвима, са традицијом од преко три вијека. По многим системима рангирања универзитета, у питању је и један од најпрестижнијих универзитета у Шпанији. Универзитет *La Laguna* био је 2015. године рангиран међу првих 500 универзитета у свијету, док је по лајденској листи први универзитет у Шпанији по обиму међународне сарадње.

ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРА ИЗ СЈЕВЕРНЕ МАКЕДОНИЈЕ

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву боравили су проф. др Никола Дујовски и проф. др Снежана Мојсоска са Универзитета Св. Климент Охридски - Битољ, Факултет за безбједност, Република Сјеверна Македонија, у оквиру СЕЕPUS програма мобилности, у периоду од 13. 10. до 17. 10. 2025. године.

Проф. др Никола Дујовски је одржао предавање на тему „Уставноправни систем у Македонији и улога полиције у том систему“, а проф. др Снежана Мојсоска на тему „Методе и технике за праће новца“.

Декан Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, проф. др Горан Марковић и координатор за СЕЕPUS проф. др Радислав Лале одржали су састанак са гостима из Сјеверне Македоније, на којем су разматране могућности за успостављање сарадње између двије високообразовне институције, те је изражена спремност и подршка мобилности наставног особља и студената.

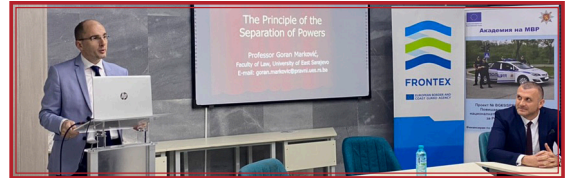
ПРОФЕСОРИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ПОСЈЕТИЛИ ПОЛИЦИЈСКУ АКАДЕМИЈУ У СОФИЈИ

Декан Правног факултета проф. др Горан Марковић и координатор за СЕЕПУС проф. др Радислав Лале посјетили су Академију Министарства унутрашњих послова у Софији (Република Бугарска). Посјета је реализована у оквиру сарадње у СЕЕПУС мрежи, која обезбјеђује размјену наставника и студената. Током посјете, наши професори су разговарали са проф. др Симом Миховим, проректором Академије, о могућностима сарадње нашег универзитета и факултета са Академијом.

Највише се разговарало о сарадњи у области размјене наставника и студената и на плану научно-истраживачког рада.

Потом су наши професори одржали предавања студентима Полицијског факултета, који дјелује у саставу Академије.

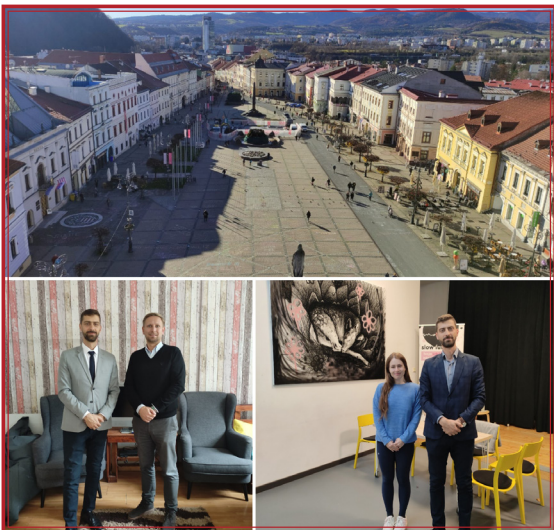
Упознали су их са нашим универзитетом и факултетом, те говорили из упоредноправне перспективе о више аспеката функционисања правних система у нашим земљама.

У наредном периоду, четири студента Академије боравиће на нашем факултету по основу сарадње у СЕЕПУС мрежи.

АКАДЕМСКА ПОСЈЕТА СЛОВАЧКОЈ У ОКВИРУ СЕЕПУС РАЗМЈЕНЕ

Доц. др Ђорђе Мариловић учествовао је у академској размјени на Факултету политичких наука и међународних односа Матеј Бел Универзитета у Банској Бистрици, у Словачкој. Учешће на размјени омогућено је у оквиру СЕЕПУС програма мобилности, односно у оквиру *Law Enforcement and Psychology (LEPSY)* СЕЕПУС мреже. Доцент Мариловић провео је пет дана, од 17. до 21. новембра, на размјени у Банској Бистрици, гдје имао је прилику да се упозна са радом Факултета али и са историјом и културом овог дијела Словачке.

Доц. др Ђорђе Мариловић на академској размјени у Словачкој

Будући да је доцент Мариловић тренутно замјеник координатора за међународну сарадњу, посјета је била прилика да се упозна са деканом Факултета политичких наука и међународних односа, професором Јарославом Ушијаком, са којим је разговарао о изradi могућег билатералног уговора о сарадњи између двије високообразовне институције. Током састанка са професором Ушијаком, било је ријечи и о Научном скупу поводом Дана Правног факултета, о приликама које пружа наш правни факултет, као и о могућим темама и ресурсима за будући заједнички научно-истраживачки рад.

Централноевропски програм размјене за универзитетске студије и мултилатерални програм размјене универзитета у проширеном Дунавском региону заснован на међународном споразуму, или скраћено СЕЕPUS, обезбјеђује грантове за мобилност за студенте и наставнике универзитета који испуњавају услове. Правни факултет је почетком 2025. године постао партнер у двије СЕЕPUS мреже, и то: 1) *Law Enforcement and Psychology (LEPSY)* СЕЕPUS мрежа и 2) *Bioethics: Crossing Disciplinary Boundaries* мрежа, које окупљају преко двадесет универзитета Централне и Југоисточне Европе. Учешће у СЕЕPUS програму само је један од начина на које Правни факултет пружа могућности размјене за своје студенте и професоре, и тренутно је уз ERASMUS + програме најзаступљенији вид ове врсте међународне сарадње.

ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРА САМИРА АЛИЧИЋА НА УНИВЕРЗИТЕТУ LA SAPIENZA

Професор Самир Аличић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, одржао је у уторак, 18. новембра 2025. године, предавање на Правном Универзитету *La Sapienza* у Риму. Предавање на тему утицаја

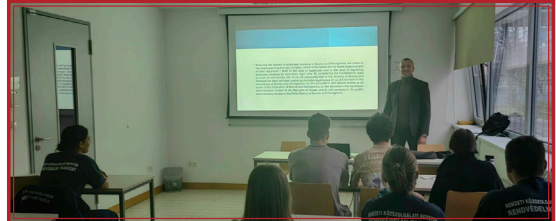
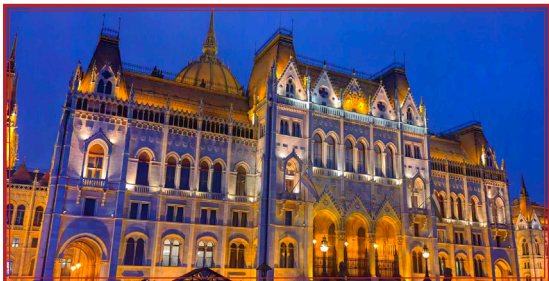

Проф. др Самир Аличић у Риму

римског права на развој права у земљама бивше Југославије, уз увод Антонија Сакоћа, редовног професора Правног факултета Универзитета *La Sapienza*, изазвало је велико интересовање и одржано је уз присуство већег броја како студената тако и наставника. *La Sapienza* је најстарији римски универзитет, основан 1303. године, и са преко 120.000 студената је највећи универзитет у Европи.

ПРОФЕСОР ЛАЛЕ БОРАВИО НА ЛУДОВИКА УНИВЕРЗИТЕТУ У БУДИМПЕШТИ

Проф. др Радислав Лале боравио је на *Ludovika University of public service, Faculty of Law enforcement*, у Будимпешти, у оквиру СЕЕPUS програма мобилности и LEPSY мреже, чији је наш факултет члан. Професор је одржао предавања студентима прве године студија Полицијске ака-

демије на тему „Радне миграције у БиХ и ЕУ“ и „Радноправна обиљежја радног односа државних службеника у БиХ“. Ова, као и претходна гостовања наших наставника на другим

универзитетима наставак су процеса интернационализације Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву и јачања његовог положаја и препознатљивости у Европи, као и развијања сарадње са иностраним високошколским установама.

ПРОФ. ДР ЈАСМИНКА ХАСАНБЕГОВИЋ ОДРЖАЛА ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ

Проф. др Јасминка Хасанбеговић, редовна професорка у пензији Правног факултета Универзитета у Београду, одржала је 1. децембра 2025. године студентима прве године у Бијељини гостујуће предавање, на позив предметног наставника, доц. др Брана Хаџи Стевића. Преда-

Гостујуће предавање у оквиру наставе из Теорије државе

вање професорке Хасанбеговић се односило на правну државу односно владавину права.

На почетку предавања, професорка је упознала студенте с историјатом правне државе и владавине права, наглашавајући да је правна држава њемачка идеја, док је владавина права англоамеричка идеја. Затим је указала на то да ови концепти конвергирају и да данас, суштински, представљају синониме. Наглашено је да су у питању модерне, а не предмодерне идеје, уз истицање теоретичара који су заговарали идеју ограничавања државне власти. Затим се професорка Хасанбеговић осврнула на старо питање – да ли је боља владавина људи или владавина закона, истичући да је у питању лажна дилема.

Током излагања, али и након излагања, студенти су постављали питања и с професорком Хасанбеговић

Предавање професорке Хасанбеговић

дискутовали о бројним аспектима правне државе односно владавине права. На крају су сви присутни аплаузом поздравили професорку Хасанбеговић, уз оцјену да је предавање било изузетно занимљиво, корисно и инспиративно. Доц. др Брано Хаџи Стевић, и сам некадашњи студент професорке Хасанбеговић, срдечно је захвалио професорки на томе што је издвојила вријеме да одржи предавање и што је на изузетан начин представила студентима тему од прворазредног значаја.

ПРОФ. ДР МИЛОШ ЗДРАВКОВИЋ ОДРЖАО ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ

Проф. др Милош Здравковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду, одржао је 24. децембра 2025. године студентима прве године у Бијељини гостујуће предавање, на позив предметног наставника, доц. др Брана Хаџи Стевића.

Предавање проф. др Милоша Здравковића

Уједно, предавање представља реализацију једног од видова сарадње предвиђених споразумом закљученим између Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву и Српског удружења за правну и социјалну филозофију (IVR Serbia). Предавању је присуствовала и проф. др Сања Савић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву на правноисторијској групи предмета.

Предавање професора Здравковића се тицало правне нарави НДХ, при чему су анализирана три аспекта те теме: (правно)историјски, правнотеоријски и правнофилозофски. Први дио предавања се тицао историјских околности на југословенском простору које су претходиле проглашењу НДХ. У другом дијелу је анализирано питање државности НДХ, тј. питање да ли је она уопште била држава. Трећи дио је предавања посвећен је анализи правности поретка НДХ, тј. питању да ли њен поредак може да се назове правним поретком.

У оквиру анализе историјских околности, професор Здравковић је говорио о догађајима и правним рјешењима у бившој Југославији у периоду до Другог свјетског рата. Нарочито је анализирано питање несатанка ондашњих империја и последице тих историјских догађаја на југословенску државу и настанак НДХ. Истакнуте су кључне политичке личности тих времена и њихови идеолошки ставови. Осим тога, указано је на питања (ограниченог) бирачког права и односа југословенских политичких странака према начину уређења те државе. Притом је професор Здравковић истакао тезу да основ односно темељ државе није сила него сагласје, тј. консензус оних који на њеној територији живе.

У другом дијелу предавања је анализирана државност НДХ, и то у свјетлу теорије о конститутивним елементима државе. Професор Здравковић је указао на традиционалну теорију о три конститутивна елемента државе (територија, становништво и државна власт), наводећи да се у доктрини неријетко истиче и четврти елеменат – способност државе да ступа у односе с другим државама. Потом је анализирана НДХ у погледу сваког од тих конститутивних елемената, како би се дошло до закључка да ли је она држава. Трећи дио предавања је професор Здравковић посветио анализи правности поретка НДХ, при чему су истицана филозофскоправна гледишта. Између осталог, указано је на учење Густава Радбруха о законском неправу и надзаконском праву, те је оно анализирано у свјетлу поретка НДХ.

Током излагања, али и након излагања, студенти су постављали питања и с професором Здравковићем дискутовали о бројним питањима у вези с темом. Након што је предавање окончано, сви присутни су аплаузом поздравили професора Здравковића, уз оцјену да је предавање било изузетно корисно. Доц. др Брано Хаџи Стевић срдечно је захвалио професору на томе што је издвојио вријеме да одржи предавање и што је на разумљив начин представио студентима тему од прворазредног историјског и правног значаја.

СТУДЕНТИ ИЗ МОСКВЕ БОРАВИЛИ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

Три студента Државног финансијског универзитета из Москве (В. Тјунова, А. Ануфријева и А. Глазков) боравила су на нашем факултету у протекла три мјесеца. Они су слушали предавања из одређеног броја предмета и полагали испите.

Са студентима су радили следећи професори: проф. др Самир Аличић, проф. др Матеј Савић, доц. др Ђорђе Мариловић, доц. др Драгана Дамјановић и наставник енглеског језика мр Нинослава Радић.

Студенти су имали прилику да се упознају са Палама, нашим студентима, којим су им били добри домаћини, нашим начином живота, културом и обичајима, те да марљиво раде са нашим професорима, који су им несебично пренијели дјелић свога знања.

Ово је већ други пут да студенти поменутог универзитета долазе на наш факултет, на основу споразума који је потписан са њиховим универзитетом, а ова пракса биће настављена.

ПРОФ. ДР АНДРЕА РОМЕО ОДРЖАО ГОСТУЈУЋЕ ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ НАСТАВЕ ИЗ ТЕОРИЈЕ ДРЖАВЕ

Проф. др Андреа Ромео с Правног факултета Универзитета *Magna Graecia* из Катанцара (Италија), одржао је 29. децембра 2025. године студентима прве године у Бијељини гостујуће предавање, на позив предметног наставника, доц. др Брана Хаџи Стевића. Предавање је одржано на енглеском језику, путем платформе *Google Meet*, и то на тему *Constitutional Defence and Legal Principles Theory*.

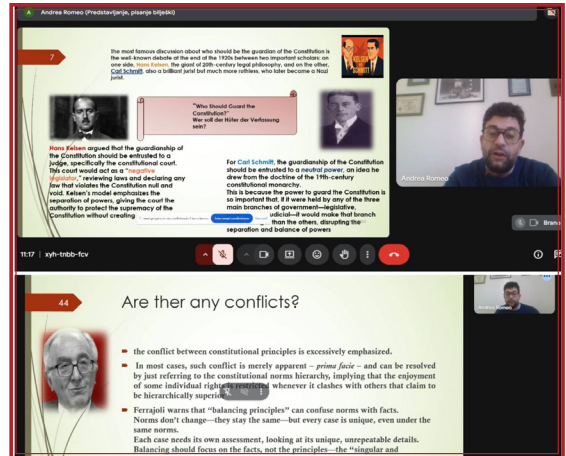
На почетку предавања, професор Ромео је дао кратак историјски осврт на питање устава (у материјалном смислу). Нарочито је истакао антички период у ком се јављају обриси уставних правила и период француске револуције. Затим је ана-

Гостујуће предавање професора из Катанцара

лизирано питање од изузетног значаја: ко треба да штити устав, при чему је професор Ромео изложио различита схватања, укључујући и она која исказују неповјерење према идеји судске заштите устава. Такође, наглашен је значај разликовања појмова „чување устава“ и „судска контрола уставности“, будући да постоје и несудски механизми контроле уставности. Још од времена француске револуције се истиче идеја да сам парламент треба да штити устав, што се и данас каткад заговара. Нпр. Јирген Хаберманс тај модел истиче као препреку судском активizmu. Такође, професор Ромео је указао на Келзеново и Шмитово учење о томе ко треба да буде чувар устава (*guardian of the constitution*), при чему Келзен сматра да заштитник устава треба да буде уставни суд, док Шмит истиче државног поглавара као чувара устава.

Наредни дио предавања професор Ромео је посветио указивању на концептуалну разлику између правила и принципа, што има изузетан значај за контролу уставности,

Проф. др Андреа Ромео

имајући на уму природу уставних одредаба. Дворкин, Келзен и Шмит су се бавили тим питањем, те су њихова учења изложена, с циљем да се укаже, између осталог, на то да ли одлучивање на основу принципа имплицира политичко одлучивање. Након тога, професор Ромео је нарочито истакао учења о правилима и принципима која заговарају Алекси и Ферајоли. Док Алекси сматра да су принципи оптимизујуће команде које подразумевају балансирање, дотле Ферајоли разликује директивне и регулативне принципе и уводи појам „прецизирање“ (*specification*). Професор Ромео је затим указао на различита учења о томе шта подразумева „прецизирање“, те је изложио сопствену теорију у вези с тим. На крају, професор Ромео је указао на то да данашњи уставни судови располажу значајном влашћу, те је указао на неке од модалитета одлучивања Уставног суда Италије, попут настојања да се избјегне поништавање закона тако што ће да се спорна одредба протумачити на онај начин који је у складу с Уставом Италије.

Након излагања, студенти су постављали питања и с професором Ромеом дискутовали о појединим недоумицама у вези с контролом уставности. Након што је предавање окончано, сви присутни су аплаузом поздравили професора Ромеа, уз оцјену да је предавање било изузетно квалитетно. Доц. др Брано Хаџи Стевић срдечно је захвалио професору на томе што је издвојио вријеме да одржи предавање и што је на разумљив начин представио студентима тему од изузетног теоријског и практичног значаја.

ПРОФЕСОР ГОРАН МАРКОВИЋ ОДРЖАО СЕРИЈУ ПРЕДАВАЊА СТУДЕНТИМА ИЗ РУСИЈЕ

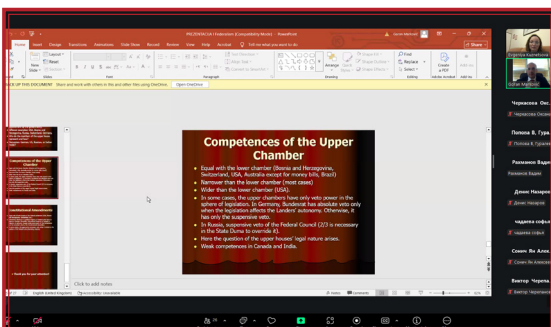
На основу споразума са Уралским федералним универзитетом из Јекатеринбурга, проф. др Горан Марковић одржао је осам часова предавања студентима овог универзитета на тему „Модерни федерализам: теоријски и упоредни приступ“. Студенти првог и другог циклуса студија чули су предавања о теоријским појмовима федерализма и о рјешењима садржаним у уставима федералних држава, међу којима су и Босна и Херцеговина и Руска Федерација, али и остале модерне федералне државе.

Ова предавања организована су упоредо са предавањима која је нашим студентима држао проф. др Игор Тепљаков о организацији јавних власти у Руској Федерацији.

Сарадња са другим институцијама

У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ ОДРЖАН ТРЕЋИ ПРОЈЕКТНИ САСТАНАК У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНОГ ПРОЈЕКТА PICTURES

Пројектни тим Универзитета у Источном Сарајеву организовао је Трећи пројектни састанак у оквиру Пројекта PICTURES који УИС спроводи са партнерима из девет европских држава. Будући да је у питању ERASMUS+ пројекат чији је циљ унапређење професионалних знања и вјештина лица која у поправном систему раде са малолетним и млађим пунољетним лицима, пројектни састанак одржан је у Ресторану „Кула“ који дјелује као Привредна јединица Казнено-поправног завода Источно Сарајево. На тај начин, инострани партнери су имали прилику да се дјелимично упознају и са радом наших казнено-поправних установа. С тим у вези, посебну захвалност дугујемо Министарству правде Републике Српске, уз чију са-

гласност и подршку се Пројекат проводи, као и управи КПЗ Источно Сарајево са којом имамо изванредну пословну сарадњу.

Током два радна дана, партнери су прецизирали наредне активности које ће сваки од партнера предузети на националном нивоу, поготово у вези са успостављањем центара за професионалну обуку, те издавањем и препознавањем микрокредитива (*Micro-credentials*) за лица која постигну исходе учења задате у оквиру курсева који су развијени на Пројекту. С обзиром на то да је издавање и препознавање микрокредитива путем индивидуалних рачуна за учење (*Individual Learning Accounts – ILAs*) новина на европским просторима, а да је у Републици Српској потпуна непознаница, Пројектни тим УИС чини пионирске напоре на њиховом успостављању, чиме се још једном доказује да је Универзитет у Источно Сарајево носилац развоја у нашој држави.

Пројектни тим Универзитета у Источно Сарајево до сада је остварио сарадњу са стручњацима запосленим у Министарству правде Републике Српске, институцији Омбудсмана за дјецу Републике Српске, Основном и Окружном суду у Бијељини, КПЗ-у Бијељина, КПЗ-у Источно Сарајево, Полицијској управи Источно Сарајево, Полицијској управи Бијељина, ЦСР-у Пале, ЦСР-у Бијељина, ЦСР-у Источна Илиџа, ЦСР-у Источно Ново Сарајево, Заводу за форензичку психијатрију Соколац, Специјалној болници за психијатрију Соколац, Дому здравља Бијељина, Градској управи Бијељина, Српској православној цркви, појединим адвокатима, те наставницима, сарадницима и студентима Правног, Филозофског и Педагошког факултета Универзитета у Источно Сарајево.

Свима њима захваљујемо на досадашњој изванредној сарадњи и радујемо се наставку заједничког рада!

СТУДЕНТИ ПОСЈЕТИЛИ ТУЖИЛАШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Поводом Европског дана правде, који је обиљежен 24. октобра у Тужилаштву Босне и Херцеговине, уприличена је посјета веће групе студената нашег факултета, који су са вишим асистентом Ђорђеом Перишићем боравили у Тужилаштву БиХ. Посјети су присуствовали и студенти Правног факултета из Сарајева. Студентима је презентована сарадња Тужилаштва БиХ са партнерским институцијама Европске уније, првенствено са Агенцијом ЕУ за сарадњу у оквиру кривичног правосуђа (EUROJUST) смјештеном у Хагу и Канцеларијом европског јавног тужиоца (EPPO), смјештеној у Луксембургу.

Са студентима су разговарали главни тужилац Тужилаштва БиХ Миланко Кајганић, тужитељица која је контакт-тачка за везу са EUROJUST-ом Сања Љубоје Ромић и тужилац шеф Одсјека за илегалне миграције и трговину људима, Ахмед Мешић.

Тужиоци су говорили о сарадњи и комуникацији Тужилаштва БиХ и Босне и Херцеговине са овим институцијама, потписаном споразуму о сарадњи Тужилаштва БиХ и Канцеларије европског јавног тужиоца (EPPO) и другим актуелним темама из области сарадње са институцијама ЕУ.

Током посјете, студенти су имали прилику да постављају питања из области сарадње Тужилаштва БиХ са партнерским институцијама Европске уније.

Извор: сајт Тужилаштва БиХ

<https://www.tuzilastvobih.gov.ba/>

ОДРЖАНА DACUM РАДИОНИЦА У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНОГ ПРОЈЕКТА RESIZE

Пројектни тим Универзитета у Источном Сарајеву организовао је DACUM истраживачку радионицу у оквиру међународног пројекта RESIZE који УИС спроводи са још 24 партнера из петнаест европских држава. У питању је ERASMUS + пројекат чији је циљ унапређење професионалних знања и вјештина стручњака који у различитим установама раде са лицима која су „у сукобу са законом“. Пројекат се спроводи уз сагласност и подршку Министарства правде Републике Српске, и наставак је Пројекта PICTURES који још увијек траје.

DACUM радионица у Бијељини

На радионици која је одржана у Етно селу Станишићи у Бијељини представљен је Пројекат и досадашње активности, након чега је двадесетак учесника радионице износило своја искуства, мишљења и сугестије. Стручњаци из праксе саопштили су своје примједбе и приједлоге с циљем побољшања радног текста који ће послужити за израду приручника и силабуса за педагошко инклузивно образовање и систем обуке за унапређење знања

и вјештина стручњака али и студената у више различитих области.

На догађају су активно учествовали представници Казнено-поправног завода Бијељина, Основног суда у Бијељини, Окружног јавног тужилаштва у Бијељини, Полицијске управе Бијељина, Центра за социјални рад Бијељина, Адвокатске канцеларије Марко Сладић, Градске управе Бијељина, Градске организације Црвеног крста, Центра за интегративну инклузију Рома „Отахарин“, Фондације „Лара“, те Правног факултета и Педагошког факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Свим учесницима захваљујемо на досадашњој изванредној сарадњи и радујемо се наставку заједничког рада!

ОДРЖАНО ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРИМА ЕКОНОМСКЕ ШКОЛЕ У БИЈЕЉИНИ

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, у одјељењу у Бијељини, професорима Економске школе у Бијељини одржано је 28. октобра предавање на тему „Однос јавних финансија и финансијског права“. Ово предавање из области финансијског права одржао је доц. др Ђорђе Мариловић на позив професора Економске

школе, а на основу недавно закљученог Меморандума о разумијевању и сарадњи између Економске школе у Бијељини и Правног факултета. Четрнаест професора Економске школе учествовало је у овој активности, нарочито кроз дискусију и постављање питања о теми предавања. Посебну улогу у организовању овог предавања имала је Милка Вукојевић, професор Економске школе.

Предавање спада у заједничке активности у вези са уговореним облицима сарадње двије институције, као што је организовање семинара, стручних предавања, радионица и других активности образовног карактера, уз примарно учешће, у својству предавача, наставника и сарадника Факултета. Планирана су и друга предавања, како из ове тако и других области права, али и други облици сарадње.

Студентска пракса

СТУДЕНТСКА ПРАКСА У ПРОШЛОЈ АКАДЕМСКОЈ ГОДИНИ ПРОШИРЕНА И НА ПРАВОСУДНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ У ВЛАСЕНИЦИ И ФОЧИ

Студенти Правног факултета добили су прилику да студентску праксу у судовима и тужилаштвима похађају не само у градовима, попут Источног Сарајева, Бијељине и Требиња, него и у општинама из којих су правосудне институције приступиле Оквирном споразуму о разумијевању. Тако су ове године студентску праксу у Основном суду у Власеници, Основном суду у Фочи и у Подручној канцеларији у Фочи Окруж-

ног јавног тужилаштва у Требињу успјешно окончале четири студенткиње. Пракса у Власеници одржана је у мају и јуну 2025. године, а одржавање студентске праксе у Фочи било је одгођено у једном дијелу због организационих околности у Подручној канцеларији ОЈТ Требиње, али је трудом запослених успјешно завршено у току октобра 2025. године.

Дио утисака већ је објављен у претходним објавама о студентској пракси, будући да су студенткиње обављале праксу у више мјеста, па су тако о пракси у Власеници заједно са другим утисцима објављени коментари колегица Селене Видовић и Маје Богичевић, које су праксу похађале и у Основном суду у Власеници. Овдје објављујемо утиске колегица Васковић и Мاستило.

„Студентска пракса у Основном суду у Власеници за мене представља драгоцену и незаборавно искуство. Већ од првог дана имали смо прилику да читамо архивираних списе, присуствујемо рочиштима и питамо све што нас занима.

Захваљујући овој пракси успјела сам практично да видим како то функционише Основни суд, какви случајеви се дешавају и рјешавају те да сагледам степенице којима се корача до великог знања и позиција судија, тужилаца, адвоката... Иако је пракса била базирана на Основни суд имали смо сјајну комуникацију и са тужитељицом.

Судије, тужитељица и адвокати су нам препричавали своја искуства као и љепоте и изазове њихових занимања. Самим тим су на извијестан начин допринијели нашем посматрању послова којим се настојимо бавити у будућности. Ово искуство на мене је оставило снажне утиске и мотивацију, али и захвалност за ову изузетну прилику.“

Данијела Васковић

„Желим најприје да захвалим нашем Правном факултету на указаном повјерењу и могућности обављања студентске праксе, као и свим професорима који су уложили труд да нам то омогуће. Ово искуство за мене је било заиста непроцјењиво

Студентска пракса

и представља значајан корак у мом професионалном усмјеравању.

~ Пракса у Основном суду у Фочи

~

Првог дана праксе упознала сам се са ментором, госпођом Данијелом Перишић, руководиоцем судске писарнице, која ме најприје упознала са организацијом и надлежностима суда, као и са особљем и пословима који се најчешће обављају. Захвална сам јој на указаној љубазности и пажњи током цијеле праксе. Такође, дугујем захвалност и Сањи Лучић, Љубиши Крсмановићу и Ђорђу Јововићу, запосленима у судској писарници, који су ме упознали са пријемом доставница и радом архива.

Другог дана имала сам прилику да читам списе предмета пред заказана рочишта и упознам се са радом дактилографа. Захвална сам Надежди Тркљи и Јелени Дракул на спремности да ми несебично пренесу своје знање и објасне значај њиховог рада у суду.

Наредна три дана присуствовала сам рочиштима код судије Марине Нововић, што је на мене оставило најснажнији утисак. Све оно што смо учили на факултету добија потпуно нову димензију када се има прилика да се види у пракси. Посебно сам

Студентска пракса у правосудним институцијама

захвална судији Нововић на детаљним објашњењима након сваког рочишта, као и на подршци и мотивацији да наставим да градим свој пут у правничкој професији.

Свакодневно сам, након тих активности, имала прилику да разговарам и са другим судијама, који су са мном дијелили своја искуства, изазове и савјете, што сматрам изузетно вриједним. Ово је за мене било заиста дивно и инспиративно искуство.

~ Пракса у Окружном јавном тужилаштву ~

Други дио студентске праксе обавила сам у Окружном јавном тужилаштву – Подручна канцеларија Фоча. Ментор ми је био тужилац Дино Реџовић, коме сам искрено захвална на љубазности, пренесеном знању и труду да ми што више приближи одговорности и изазове тужилачког позива. Његов професионалан, али истовремено топао приступ, оставио је снажан утисак на мене и показао ми колико је важно, поред стручности, сачувати људскост и фер однос према странкама – без обзира на тежину предмета.

Током праксе имала сам прилику да присуствујем рочиштима,

најчешће у вези са изјашњењем о кривњи, као и да учествујем у изradi споразума о признању кривице. Такође, присуствовала сам испитивању осумњиченог доведеног из КПЗ-а Фоча, што је било веома значајно искуство. Другог дана праксе упознала сам и главног тужиоца Окружног јавног тужилаштва у Требињу, г. Милимира Појужину, који је боравио у канцеларији ради консултација поводом реновирања просторије.

Свакодневно сам са ментором прелазила градиво из кривичног права, уз бројна практична појашњења која су ми била од велике користи за боље разумијевање градива и припремање испита. Захваљујем се и помоћнику тужиоца, Сањи Тадић, на указаној љубазности и спремности да помогне кад год је било потребно.

Иза мене остаје дивно искуство, пуно нових знања и захвалности за указано повјерење.“

СТУДЕНТИМА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ДОДИЈЕЉЕНИ СЕРТИФИКАТИ РУГИПП-А

Студентима Правног факултета који су обавили петнаестодневну праксу у Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове (РУГИПП) додијељени су сертификати у Палама и у Бијељини. Сертификате су додијелили декан проф. др Горан Марковић, помоћник директора за правне, кадровске и опште послове РУГИПП-а г. Борис Крчмар и продекан проф. др Димитрије Ђеранић.

На овај начин, окончана је седма по реду студентска пракса у РУ-

ГИПП-у, у којој је досад учествовало скоро 200 студената Правног факултета. Студенти су похађали праксу у подручним јединицама РУГИПП-а у мјестима пребивалишта. Имали су прилику да стекну нова знања и да у пракси примијене теоријска знања која су већ имали. Ова пракса им је омогућила да много науче о примјени права и о функционисању значајне републичке управе.

Правни факултет и Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове настављају успјешну и свестрану сарадњу, која се огледа не само у организовању студентске праксе, већ и научних скупова и других активности у обостраном интересу. Студентска пракса биће организована и у овој академској години. У име Правног факултета, студентску праксу је организовао проф. др Димитрије Ђеранић, продекан за научно-истраживачки рад.

По окончању праксе, студенти су изнијели своја позитивна запажања о концепту и садржају праксе и користи коју су имали од ње.

„Прије свега желим да захвалим

Правном факултету и РУГИПП-у на пруженој прилици за обављање праксе, која је представљала значајно искуство у стицању практичних знања и повезивања теорије са праксом. Имала сам прилику да се упознам са начином рада различитих организационих јединица, од пријемног одјељења до правне службе. Посебно бих истакла љубазност и професионалност запослених, који су увијек били спремни да одговоре на сва питања и дају корисне смјернице. Свим студентима бих препоручила да се пријаве и искористе овакву прилику.“ Милица Ковачевић, студент треће године, Источно Ново Сарајево.

„Пракса у РУГИПП-у је за мене била занимљиво и пријатно искуство, гдје сам научила доста нових ствари. Неки појмови који су ми теоријски били тешки да схватим, кроз праксу су ми постали потпуно јасни. Било ми је задовољство да кроз рад у пракси примијеним институте које сам изучила из стварног права, као и то да научим нешто ново. Запослени у РУГИПП-у су сви били јако љубазни, пуни разумијевања и спремни да ме упуте у посао који обављају. Научили су ме и објаснили су ми све недовољно јасне појмове из теорије, које је много лакше схватити кроз праксу. Научила сам доста нових ствари које ће ми у будућности сигурно значити. Пракса уз помоћ запослених ми се толико допала, да бих вољела да једног дана и ја тамо радим. Сваком бих препоручила да оде на праксу у РУГИПП, јер је што се мене тиче премашила моја очекивања, наравно у позитивном смислу.“ Виолета Ђурић, студент треће године, Шамац.

Развој Универзитета и Факултета

СВЕЧАНИ ПОЧЕТАК НАСТАВЕ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ

Правни факултет свечано је дочекао још једну генерацију студената. Индекси, руже и водич за бруцоше, већ су препознатљива обиљежја дочека нових студената на Правном факултету. У сједишту факултета у Палама, настава је почела 1. октобра у 9 часова, а у одјељењу у Бијељини истог дана у 14 часова. Ове године, свечани почетак наставе пратили су и медији – РТРС, РТВ БН, РТВ Источно Сарајево, НТВ Арена и СРНА, на чему смо им захвални.

Ове године, факултет је уписао 137 студената, што је за 31% више у односу на прошлу годину и 132% више него прије три године. Послије Медицинског факултета, Правни факултет је уписао највећи број студената на Универзитету у Источном Сарајеву.

Добродошлицу студентима прве године пожелио је декан Правног факултета проф. др Горан Марковић. Декан је похвалио избор и тежњу младих колегиница и колега, и указао на бројне начине да се студентски живот обогати и прерасте у занимање које ће будући правници обављати с љубављу и преданошћу. Овогодишњи изврсни резултати уписа на Правни факултет и раст броја уписаних студената у Палама и Бијељини говоре о труду и посвећености свих запослених али и студената Правног факултета. Навео је бројне прилике за усавршавање, попут школа, правних клиника, путовања, Бесједничке секције, сертификованих програма и обука које Правни факултет приређује за своје студенте, учешћа у Еразмус+ пројек-

Дочек бруцоша

тима студија у Европи и бесплатног студија на Факултету за европско право и управу у Атини. Нарочито је истакао корисност праксе која је студентима осигурана и која се већ спроводи у бројним правосудним и управним институцијама и адвокатским канцеларијама широм Републике Српске.

Декан је студентима представио наставнике, сараднике и службенике Правног факултета који су присуствовали отварању наставе и поздравили студенте.

Након декана, студенте у Палама поздравила је и доц. др Сања Голијанин, продекан за наставу, која им је говорила о правилима студирања садржаним у Водичу за бруцоше. Бруцошима у Бијељини обратили су се проф. др Димитрије Ђеранић, продекан за научно-истраживачки рад и доц. др Ђорђе Мариловић. Професор Ђеранић говорио је о раду Бесједничке секције, као и о могућностима и садржајима студирања на Правном факултету, док је доц. Мариловић представио Водич за бруцоше и говорио о правилима студирања.

Нове колеге поздравили су и студентски представници Правног факултета. У Палама је говорио Михаило Ковачевић, потпредсједник Удружења студената права „*Iustitia*“ и члан Студентског парламента Универзитета у Источном Сарајеву а у Бијељини Андрија Димитрић, предсједник Удружења студената права *Iustitia* и студент омбудсман Републике Српске.

Модератори програма биле су наше студенткиње Кристина Шарац, у Палама, студенткиња четврте године, и Тања Караћ, у Бијељини, студенткиња друге године.

Послије свечаног дочека и кратке паузе, одржани су први часови предавања према распореду наставе. У Палама, предавања из Римског права држала је доц. др Мирјана Пупић, док је у Бијељини предавања из Теорије државе држао доц. др Брано Хаџи Стевић.

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ОБИЉЕЖИО КРСНУ СЛАВУ И ДАН ФАКУЛТЕТА

Правни факултет је, у присуству бројних званица, обиљежио Крсну славу Светог Петра Цетињског и Дан факултета. Том приликом, промовисано је девет мастера права и 27 дипломираних правника. Свечаностима су присуствовали ректор Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Милан Кулић, проректор за науку проф. др Јелена Крунић, проректор за људске и материјалне ресурсе проф. др Милија Крајишник, савјетник члана Предсједништва Босне и Херцеговине гђе Жељке Цвијановић г. Бошко Томић, помоћник директора Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове г. Бојан Крчмар, директорица Центра за једнакост и равноправност полова Владе Републике Српске гђа Маја Векић, бивши сенатор Републике Српске и бивши декан нашег факултета проф. др Милан Томић, предсједник Скупштине града Источно Сарајево г. Бошко Југовић, начелник Општи-

не Пале г. Дејан Којић, предсједник Скупштине општине Пале г. Бранко Короман, проф. др Зоран Лончар, представник Правног факултета Универзитета у Новом Саду, декан Правног факултета Универзитета у Бањој Луци проф. др Зоран Васиљевић и проф. др Игор Милинковић, продекан за научно-истраживачки рад и међународну сарадњу истог факултета, као и проф. др Златко Бркић, в.д. декана Правног факултета Свеучилишта у Мостару и доц. др Иван Томић, продекан за наставу и студентска питања на истом факултету, декани и продекани факултета и академија Универзитета у Источном Сарајеву, замјеници општина Источна Илиџа и Источни Стари Град, директор Центар за социјални рад Пале г. Срђан Баралић, директор Студентског центра Пале г. Марко Гајовић и представници правосудних институција.

На свечаној академији промовисани су и најбољи студенти. Студент генерације и добитник Награде „Богдан Лоза“ је дипломирани студент Лана Шућур, са просјечном оцјеном 9,62 током студија.

Најбољи студент друге године је Ана Ковачевић, са просјечном оцјеном 9,88.

Најбољи студент треће године је Дајана Мاستило, са просјечном оцјеном 9,63, док је најбољи студент четврте године Анастасија Задорожња, са просјечном оцјеном 9,85.

Прочитана су имена студената који су постигли најбоље резултате у области студентске праксе, што ће им олакшати касније запошлење, у

складу са важећим правним прописима и поступцима.

Декан Марковић је позвао студенте да сарађују са факултетом, као што то, у бројним активностима, чине њихове старије колеге. Поручио им је да развијају слободну и критичку мисао и да имају на уму да добар правник може бити само онај ко зна да тумачи и примјењује право, али и има на уму вриједности правде, правичности и мора-

ла. Нагласио је да, упркос томе што живимо у доба антиправног хаоса у националним, европским и међународним оквирима, право има велики значај и вриједност, јер начела на којима се заснива треба да допринесу унапређењу друштвених односа и да спријече да право буде слуга силе, капитала и политике.

Крсну славу и Дан факултета честитали су кум крсне славе факултета, бивши предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске и бивши предсједник Републике академик проф. др Рајко Кузмановић, предсједник Владе Републике Српске др Саво Минић, министар унутрашњих послова у Влади Републике Српске др Жељко Будимир, предсједник Уставног суда Републике Српске мр Церард Селман, предсједница Скупштине града Бијељина госпођа Жељана Арсеновић, предсједница Управног одбора Универзитета у Источном Сарајеву проф. мр Сандра Ивановић, директор Европске организације за јавно право, са сједиштем у Атини, проф. др Спиридон Флогантис, проф. др Алексеј Кљујев, декан Факултета за јавну управу и предузетништво

Уралског федералног универзитета из Јекатеринбурга, декан Правног факултета Универзитета у Нишу проф. др Предраг Цветковић, деканица Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим сједиштем у Косовској Митровици проф. др Слободанка Перић, декан Правног факултета Универзитета у Зеници проф. др Енис Омеровић, и декан Факултета за производњу и менаџмент из Требиња проф. др Обрад Спаић.

Крсна слава и Дан факултета били су прилика да факултет сумира резултате у претходних годину дана и да пошаље поруку о томе да факултети не могу бити само образовне установе већ морају имати и васпитну функцију. То посебно важи за Правни факултет, који мора да усади својим студентима вриједности правде и правичности, као и да их учи да буду истински интелектуалци, са развијеном критичком свијешћу и настојањима да учествују у обликовању правног система и јавног мњења у складу са самостално обликованим схватањима. Дипломирани правници и мастери права треба да дају допринос унапређењу правног система, за шта су оспособљени квалитетним и обимним теоријским знањима која су стекли и студентском праксом коју су похађали.

У културно-умјетничком дијелу програма наступили су студенти Ленка Вујанић, сопран, и Хасан Муратовић, хармоника, те Дарио Михаљевић, хармоника, у класи редовног професора мр Данијеле Газдић, као и Дејана Хршум, мастер соло пјевања.

Ректор Кулић посебно је указао на изузетно добре резултате уписа које је факултет постигао, те истакао да је изузетно задовољан радом факултета. Указао је на значај који наш факултет има у оквиру универзитета, честитао студентима и, посебно, њиховим родитељима, те указао на значај правничке професије.

Декан Марковић је указао на активности које је факултет организовао током протекле године, стављајући посебан акценат на међународни научни скуп који је организован прије неколико дана на коме је учешће узело 240 аутора из 36 држава, са пет континената, који је постао највећи научни скуп из области права у Европи. Декан је истакао и да је факултет отворио врата Европе и свијета својим студентима, тако што учествује у Еразмус+ пројектима и омогућава студентима да бесплатно студирају трогодишњи Факултет за европско право и управу. Указао је на то да факултет омогућава студентима да, похађајући врло богату студентску праксу, траже и проналазе запослење још док студирају. Ови резултати сигурно

су утицали на знатан пораст броја уписаних студената, којих ове године има 30% више него претходне. Сљедећу, јубиларну 80. годишњицу, Правни факултет обиљежиће низом активности, у реновираној згради, са ријешеним проблемом загријавања, захваљујући томе што је Влада Републике Српске одобрила 700.000 КМ у ту сврху.

ДЕЛЕГАЦИЈА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА НА ДЕКАНСКОМ САСТАНКУ У СОЛУНУ

Делегација Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву боравила је у Солуну, на позив декана Правног факултета Аристотеловог универзитета проф. др Панајотиса Главиниса. Делегацију су чинили декан проф. др Горан Марковић и координатор за међународну сарадњу доц. др Ђорђе Мариловић. Повод је био одржавање међународне конференције посвећене 30. годишњици Дејтонског мировног споразума, на којој је декан Марковић одржао предавање, као и састанак декана 12 правних факултета, међу осталима из Солуна, Источног Сарајева, Ниша, Скопља, Сарајева, Подгорице, Тетова, Кишињева и др. Током сусрета уприличен је и округли сто о проширењу ЕУ.

Тема деканског састанка било је проширивање сарадње правних факултета земаља Западног Балкана и Молдавије, са посебним нагласком

Делегација Правног факултета у Солуну

на организовању заједничког мастер студијског програма из области права ЕУ. Овај програм требало би да буде организован на енглеском и француском језику, предавања би држали професори из цијеле Европе, а настава би највећим дијелом била онлајн, уз симболичне или врло приступачне школарине.

Именован је управни одбор, чији члан је и декан Марковић, са задатком да ради на разради и реализацији ове идеје.

СЕДАМ ПРАВОСУДНИХ ИНСТИТУЦИЈА И ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗАЈЕДНИЧКИ ОБИЉЕЖИЛИ ЕВРОПСКИ ДАН ПРАВДЕ

Европски дан правде обиљежен је 27. октобра одржавањем заједничког програма који су у три града истовремено одржали и заједнички приредили Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Основни суд у Сокоцу, Основни суд у Бијелини, Окружни суд у Требињу, Окружни привредни суд у Бијелини, Окружни привредни суд у Источном Сарајеву, Окружно јавно тужилаштво у Источном Сарајеву и Окружно јавно тужилаштво у Требињу. Тема програма била је „Медији и правосуђе“. Рад је подијељен у два дијела, а учесници су присуствовали догађају уживо у просторијама Правног факултета у сједишту на Палама и у одјељењу у Бијелини, уз истовремени онлајн пренос и учешће правосудних институција из Палате правде у Требињу. Програм обиљежавања Европског дана правде отворио је декан Правног факултета проф. др Горан Марковић,

који је захвалио правосудним институцијама не само на заједничкој сарадњи у приређивању овог догађаја, него и на дугогодишњем омогућавању врло успјешне студентске праксе.

Први дио програма био је посвећен рефератима „Медији и правосуђе, поглед тужилаштва“, који је саопштила главни окружни јавни тужилац Халида Врабац из Окружног јавног тужилаштва у Источном Сарајеву, затим „Медији и правосуђе, примјери извјештавања о току судског поступка“ који је изложила судија Божана Гужвић, председница Окружног привредног суда у Бијељини, и „Медији и правосуђе, слобода или злоупотреба говора и извјештавања“ који је саопштио судија Бојан Стевић, председник Окружног суда у Требињу. О рефератима је одржана богата дискусија.

У другом дијелу програма одржан је Панел „Медији, претпоставка невиности и заштита личних података“. Панелисти су били секретар Основног суда у Сокоцу Младен Башевић, судија Цвијета Секулић

из Основног суда у Бијељини, као и стручни сарадник у Окружном јавном тужилаштву у Требињу Стефанела Бркић. Модератор панела био је доц. др Ђорђе Мариловић са Правног факултета. Панелисти су, баш као и референти у првом дијелу програма, изнијели низ примјера значајних за постављене теме, и пружили своје виђење најчешћих изазова и могућих рјешења. Учесницима су се обратили још и стручни сарадник у Окружном привредном суду у Источном Сарајеву Горан Драгаш, и студент омбудсман Уније студената Републике Српске Андрија Димитрић, који је студент Правног факултета. Дискусија је пратила излагања панелиста, по чијем исцрпљивању је закључен програм догађаја.

Обиљежавању Европског дана правде присуствовали су професори и студенти Правног факултета у Палама и Бијељини. Овај догађај, истовремено организован у три града – Источном Сарајеву, Бијељини и Требињу – један је од плодова сарадње на основу Оквирног споразума о разумијевању: унапређење практичне наставе и обуке за студенте права и дипломиране правнике. Замисао о приређивању овог догађаја проистекла је из претходних састанака представника Факултета и правосудних институција, који су одржавани поводом студентске праксе. Технички организатор овог заједничког догађаја био је Правни факултет. Припремом програма руководио је координатор Правног факултета за спровођење Оквирног споразума о разумијевању доц. др Ђорђе Мариловић, уз подршку продекана за наставу Правног факултета доц. др Сање Голијанин.

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О СА- РАДЊИ СА КРИМИНАЛИСТИЧ- КО-ПОЛИЦИЈСКИМ УНИВЕР- ЗИТЕТОМ

Декан Правног факултета проф. др Горан Марковић посетио је Криминалистичко-полицијски универзитет у Београду. Разговарао је са проф. др Зоран Ђурђевићем, ректором Универзитета, проф. др Дарком Симовићем, проректором за науку, проф. др Ненадом Милићем, проректором за наставу, проф. др Ненадом Радовићем, проректором за интеринституционалну сарадњу, проф. др Радомиром Зекавицом, руководиоцем Департмана криминалистике и гђом Иваном Стевановић Рашковић, менаџером.

У вишечасовном пријатељском и садржајном разговору ректор Ђурђевић са сарадницима и проф. Марко-

вић разговарали су о могућностима и облицима сарадње двије установе. Искористили су прилику да се узајамно упознају о организацији и активности својих институција, а љубазни домаћини показали су нашем декану институционалне капацитете Универзитета, који су врло озбиљни, богати и развијени.

Потписан је Споразум о сарадњи, којим су предвиђени бројни облици сарадње у области размјене наставника, студената и ненаставног особља, сарадња у области научно-истраживачког рада и издавачке дјелатности и др.

Разговори су вођени и о конкретним облицима сарадње које би требало развити у наредним мјесецима, а посебно су изложене идеје о могућности организовања заједничког мастер студијског програма, издавања заједничког научног часописа, организовања заједничких научних скупова и округлих столова, размјене наставника и сарадника, те заједничког учешћа у регионалним и европским пројектима.

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ ТРОШКОВА ШКОЛАРИНЕ СА ГРАДОНАЧЕЛНИКОМ ИСТОЧНОГ САРАЈЕВА

На иницијативу градоначелника Источног Сарајева г. Љубише Ћосића, Град Источно Сарајево потписао је Споразум о финансирању трошкова школарине за студенте прве године са Правним факултетом. Поред декана проф. др Горана Марковића, споразум су у име својих факултета потписали и декан Економског факултета проф. др Младен Ребић и Машинског факултета проф. др Саша Продановић.

Споразумом је предвиђено да ће Град Источно Сарајево сносити трошкове школарине за редовне студенте који први пут упишу прву годину првог циклуса студија у академску 2025/2026. годину, а који студирају у сједишту факултета у Палама. Ријеч је о значајној и ко-

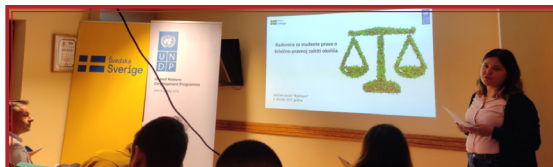
рисној иницијативи градоначелника Ћосића која ће омогућити да студенти који нису остварили право да упишу студије на терет буџета Републике Српске ипак буду ослобођени терета плаћања школарине, што ће бити корисно и њима и њиховим родитељима.

На састанку је разговарано и о другим питањима од значаја за рад факултета у саставу Универзитета у Источном Сарајеву. Декан Марковић поново је истакао значај рјешавања питања већег броја аутобуских линија на подручју Града Источно Сарајево, чиме би било олакшано студирање студентима који живе на подручју различитих општина. Постигнут је договор са градоначелником Ћосићем да се ово питање ријеши у најскорије вријеме, будући да је оно у надлежности Града, а да постоје спремност и могућност за његово рјешавање.

Ваннаставне активности

УЧЕШЋЕ НА РАДИОНИЦИ ЗА СТУДЕНТЕ О КРИВИЧНО-ПРАВНОЈ ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Правни факултет учествовао је у организовању Радионице за студенте права о кривично-правној заштити животне средине, која је одржана 6. октобра на Бијамбарама, Кантон Сарајево. Радионица је приређена у оквиру пројекта УНДП-а, уз подршку Амбасаде Шведске у Босни и Херцеговини, и уз учешће правних факултета из Источног Сарајева и Сарајева. Четворо студената нашег факултета – Теодора Милошевић, Аља Пекић, Марија Савић и Лука Прстојевић – слушало је предавања универзитетских професора и стручњака из области заштите животне средине, а доц. др Ђорђе Мариловић одржао је предавање о прегледу европског правног оквира у области заштите животне средине, са нагласком на право Европске уније.

Учесницима Радионице добродошлицу је пожелио Асад Јелешковић, директор Кантоналне јавне установе за заштићена природна подручја, која управља заштићеним подручјем Бијамбара. Присутне су поздравили Аиша Биједић из Шведске амбасаде Сарајево и Рено Мејер, резидентни представник УНДП-а у БиХ. У пригодном објекту Заштићеног пејзажа „Бијамбаре“, гдје је Радионица одржана уз обезбијеђен превоз учесника, предавали су још и проф. др Амина Николајев са Правног факултета Универзитета у Сарајеву, и то о нормативно-институционалном оквиру у БиХ, затим помоћник министра Кантона Сарајево Аднан Медих, који је говорио о инспекцијском надзору у служби заштите природе, као и Џенан Ровчанин, правник, чије излагање је било о изазовима координације институционалних механизма у сврху заштите животне средине.

Послије ручка за учеснике, а током временским условима прилагођеног обиласка заштићеног пејзажа, главни надзорник заштићеног пејзажа Мухамед Смаилхоџић упутио је присутне у посебности рада у овом заштићеном подручју, чиме је завршен рад Радионице.

ОДРЖАНА РАДИОНИЦА „НАСИЉЕ НАД ЖЕНАМА И ДЈЕВОЈЧИЦАМА ПОТПОМОГНУТО ТЕХНОЛОГИЈАМА“

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, у одјељењу у Бијељини 28. октобра 2025. године одржана је радионица на тему „Насиље над женама и девојчицама потпомогнуто технологијама“. Ову радионицу организовала је Фондација Удружене жене из Бање Луке, уз подршку Савјета Европе кроз ширу иницијативу под називом „Борба против дигиталног и сексуалног насиља над женама у Босни и Херцеговини II“, која има за циљ да младима приближи изазове и одговоре на феномен дигиталног насиља.

У уводном обраћању присутне је поздравила Горица Ивић, извршна директорица Фондације Удружене жене те укратко представила пројекат. Након тога, тематски дио радионице употпунили су виши ас. Љубана Сладић, која је говорила о законодавном оквиру и међународним стандардима заштите од насиља над женама потпомогнуто технологијама и Оливије Зимоња, начелник Јединице за високотехнолошки криминалитет Министарства унутрашњих послова Републике Српске, који је представио мјере превенције, начин пријављивања и поступке након пријаве.

Ова радионица била је прилика да се отворено разговара о стварним изазовима, законодавним празнинама и начинима на које студенти и будући правници могу допринијети заштити људских права и равноправности.

ПОБЈЕДА НАШЕГ СТУДЕНТА НА ТАКМИЧЕЊУ У БЕСЈЕДНИШТВУ У НОВОМ САДУ

На такмичењу у бесједиштву одржаном 3. децембра у Музеју Војводине, које је организовало Удружење „Срби са Дрине“ под покровитељством Града Нови Сад, прво мјесто освојио је студент Правног факултета и члан Бесједничке секције – Симеон Петковић. На такмичењу су учествовали студенти из Србије и Републике Српске, са Универзитета у Београду, Новом Саду, Приштини (са привременим седиштем у Косовској Митровици) и Источном Сарајеву.

Тема вечери и читавог такмичења била је „Беседа о Србима“, гдје су такмичари кроз ауторске бесјединосносили своје текстове, а стручни жири је препознао Симеонову бесједу као инспиративну и заслужну да буде награђена, с обзиром на изнијете критике и суштину бесјединосне, као и њену снагу да изазове промјену у слушаоцу. Беседа носи назив „Нека комшији поживи крава“.

Након такмичарског дијела многи из публике пришли су да честитају и прије одлуке жирија, оцјењујући Симеонову бесједу као најбољу. Ово је још једна у низу награда које убирају чланови Бесједничке секције под руководством проф. др Димитрија Ђеранића и доц. др Ђорђа Мариловића.

Правни факултет у потпуности подржава рад секције и нада се да ће свака генерација студената изњедрити неколико врних бесједника, а вјештине које стекну сигурно ће им користити у даљем пословном дјеловању.

